

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2023. gada 28. jūnijā *

Ārpuslīgumiskā atbildība – OLAF izmeklēšana – Informācijas noplūde presē – Mantiskais un morālais kaitējums – Cēloņsakarība – Vainojamība informācijas noplūdē – Pietiekami būtisks tādas tiesību normas pārkāpums, ar ko piešķir tiesības privātpersonām – Juridisko atzinumu konfidencialitāte

Lietā T-752/20

International Management Group (IMG), Brisele (Beļģija), ko pārstāv *L. Levi* un *J.-Y. de Cara*, advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *J. Baquero Cruz*, *J.-F. Brakeland* un *S. Delaude*, pārstāvji,

atbildētāja,

VISPĀRĒJĀ TIESA (septītā palāta)

apspriežu laikā šādā sastāvā: priekšsēdētājs *R. da Silva Passos* [*R. da Silva Passos*], tiesneši *L. Trišo* [*L. Truchot*] (referents) *M. Sampols Pukuruļš* [*M. Sampol Pucurull*],

sekretārs: *L. Ramete* [*L. Ramette*], administrators,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu, it īpaši:

- Tiesas kancelejā 2020. gada 21. decembrī iesniegto prasības pieteikumu,
- iebildi par nepieņemamību, kuru Komisija saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 130. pantu izvirzījusi ar atsevišķu dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2021. gada 12. martā,
- 2021. gada 2. jūlija rīkojumu atlikt lēmuma pieņemšanu par iebildi par nepieņemamību līdz galīgā nolēmuma taisīšanai,

pēc 2022. gada 20. jūnija tiesas sēdes

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums¹

- 1 Ar prasību, kas ir pamatota ar LESD 268. pantu, prasītāja *International Management Group (IMG)* lūdz atlīdzināt mantisko un morālo kaitējumu, kas tai esot nodarīts ar Eiropas Komisijas un Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) prettiesisko rīcību pēc pēdējā minētā izstrādāta ziņojuma, kurš attiecas uz prasītāju.

[..]

Lietas dalībnieku prasījumi

- 19 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- piespriest Komisijai izmaksāt tai 10 000 EUR mēnesī par laikposmu no 2015. gada decembra vidus līdz sprieduma pasludināšanai šajā lietā kā atlīdzību par nodarīto morālo kaitējumu;
 - piespriest Komisijai izmaksāt tai 2,1 miljonu EUR, pieskaitot nokavējuma procentus, kā atlīdzību par nodarīto mantisko kaitējumu;
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 20 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- noraidīt prasību kā nepieņemamu;
 - pakārtoti, noraidīt prasību kā acīmredzami nepamatotu vai nepamatotu;
 - izņemt no šīs lietas materiāliem tās juridiskā dienesta 2015. gada 16. janvāra atzinumu (turpmāk tekstā – “juridiskā dienesta atzinums”), kas pievienots prasības pieteikumam;
 - piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

Par prasību par kaitējuma atlīdzību

[..]

Par Komisijas un OLAF rīcības prettiesiskumu

[..]

¹ Ietverti tikai tie šī sprieduma punkti, kuru publicēšanu Vispārējā tiesa uzskata par lietderīgu.

– Par rūpības pienākuma un pienākuma ņemt vērā civildienesta darbinieku intereses pārkāpumu

- 70 Prasītāja apgalvo, ka Komisija ir pārkāpusi rūpības pienākumu un pienākumu ņemt vērā civildienesta darbinieku intereses, jo nav publiski nosodījusi *OLAF* ziņojuma noplūdi un nav pārtraukusi nepatiesas informācijas izplatīšanu, ko šī nopludināšana izraisīja, publicējot paziņojumu, kurā apkopota galvenā informācija no 2015. gada 8. maija vēstules, kurā Komisija nolēma nesekot visām *OLAF* ziņojuma rekomendācijām.
- 71 Iesākumā jāatgādina, ka Tiesa ir definējusi pienākumu ņemt vērā civildienesta darbinieku intereses kā jēdzienu, kurš atspoguļo savstarpējo tiesību un pienākumu līdzsvaru, kas ar Eiropas Savienības Civildienesta noteikumiem izveidots attiecībās starp administrāciju un civildienesta darbiniekiem, precizējot, ka šis līdzsvars it īpaši nozīmē – ja administrācija lemj par kāda ierēdņa statusu, tā ievēro visus elementus, kas varētu ietekmēt tās lēmumu, un, to darot, ņem vērā ne tikai dienesta, bet arī attiecīgā ierēdņa intereses (skat. spriedumu, 2020. gada 12. novembris, *Fleig/EĀDD*, C-446/19 P, nav publicēts, EU:C:2020:918, 67. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 72 Tādēļ pienākums ņemt vērā civildienesta darbinieku intereses attiecas specifiski uz Savienības iestāžu pienākumiem attiecībā pret to ierēdņiem un darbiniekiem, it īpaši ciktāl tas ietver to individuālo interešu ņemšanu vērā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 10. decembris, *Nardone/Komisija*, T-57/99, EU:T:2008:555, 167. punkts).
- 73 Tā kā šī prasība nav par attiecībām starp Savienības administrāciju un kādu no tās ierēdņiem vai darbiniekiem, šajā lietā pienākums ņemt vērā civildienesta darbinieku intereses nav piemērojams un prasītāja nevar uz to atsaukties savu prasījumu pamatojumam.
- 74 Līdz ar to prasītājas izvirzītā iebilde par prettiesiskumu ir jānoraida, ciktāl tā ir balstīta uz pienākuma ņemt vērā civildienesta darbinieku intereses pārkāpumu.
- 75 Tādēļ minētais prettiesiskums ir jāizvērtē, ciktāl tas ir balstīts uz rūpības pienākuma pārkāpumu.
- 76 No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet – lai konkrētā gadījumā varētu iestāties Savienības ārpuslīgumiskā atbildība, personai, kas lūdz atlīdzināt kaitējumu vai zaudējumus, kurus tā uzskata par nodarītu Savienības rīcības vai akta dēļ, ir jāpierāda tādas tiesību normas pārkāpums, ar ko piešķir tiesības privātpersonām (spriedumi, 2000. gada 4. jūlijs, *Bergaderm* un *Goupil/Komisija*, C-352/98 P, EU:C:2000:361, 41. un 42. punkts, un, 2017. gada 4. aprīlis, Eiropas ombuds/*Staelen*, C-337/15 P, EU:C:2017:256, 31. punkts).
- 77 Turklāt šim pārkāpumam ir jābūt pietiekami būtiskam, bet šī prasība pati par sevi ir atkarīga no novērtējuma brīvības, kas ir Savienības iestādei, struktūrai, birojam vai aģentūrai, kura ir pārkāpusi šo normu, un no tā, vai tie ir acīmredzami un būtiski pārkāpuši savu pilnvaru robežas, ņemot vērā it īpaši minētās normas skaidrības un precizitātes pakāpi, interpretācijas vai piemērošanas grūtības, kas var no tās izrietēt, kā arī risināmās situācijas sarežģītību (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2000. gada 4. jūlijs, *Bergaderm* un *Goupil/Komisija*, C-352/98 P, EU:C:2000:361, 40., 43. un 44. punkts, un, 2017. gada 30. maijs, *Safa Nicu Sepahan/Padome*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 30. punkts).
- 78 No šī sprieduma 70. punkta izriet, ka prasītāja pārmet Komisijai, ka tā nav ieņēmusi nostāju, kurā tā publiski nosodītu *OLAF* ziņojuma noplūdi un pārtrauktu nepatiesas informācijas izplatīšanu, kas radusies šīs noplūdes dēļ, publicējot paziņojumu. Šādi prasītāja pārmet Komisijai bezdarbību.

- 79 Saskaņā ar judikatūru Savienības iestāžu bezdarbība Savienības atbildības iestāšanos var izraisīt tikai tad, ja minētās iestādes ir pārkāpušas no Savienības tiesību normas izrietošu juridisku pienākumu rīkoties (skat. rīkojumu, 2018. gada 12. jūlijs, *Acquafarm/Komisija*, C-40/18 P, nav publicēts, EU:C:2018:566, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 80 No šī sprieduma 77. un 79. punkta izriet, ka, izvērtējot jautājumu, vai iestāde bezdarbības dēļ ir pieļāvusi pietiekami būtisku tādas tiesību normas pārkāpumu, kuras mērķis ir piešķirt tiesības privātpersonām, ir jānosaka, vai ir izpildīti trīs nosacījumi, proti, pirmkārt, pastāv juridisks pienākums rīkoties, otrkārt, attiecīgajai Savienības iestādei, struktūrai, birojam vai aģentūrai ir novērtējuma brīvība un, treškārt, tā ir acīmredzami un būtiski pārkāpusi šīs brīvības robežas.
- 81 Jāpārbauda, vai šie trīs nosacījumi ir izpildīti šajā lietā.
- 82 Rūpības pienākums, kas raksturīgs tiesībām uz labu pārvaldību, kuras nostiprinātas Pamattiesību hartas 41. pantā un vispārīgi attiecas uz Savienības administrācijas rīcību attiecībās ar sabiedrību, liek šai iestādei rīkoties rūpīgi un piesardzīgi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 16. jūnijs, *SGL Carbon u.c./Komisija*, C-65/21 P un no C-73/21 P līdz C-75/21 P, EU:C:2022:470, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 83 Pirmkārt, no Tiesas judikatūras izriet, ka rūpības pienākums ir tiesību norma, kuras mērķis ir piešķirt tiesības privātpersonām, un šo tiesību pārkāpums noteiktos apstākļos var izraisīt Savienības ārpuslīgumisko atbildību, proti, ja konkrētā gadījumā tiek pierādīts, ka šis pārkāpums ir pietiekami būtisks atbilstoši šī sprieduma 77. punktā atgādinātajai judikatūrai (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1990. gada 27. marts, *Grifoni/Komisija*, C-308/87, EU:C:1990:134, 6., 7. un 14. punkts; 2008. gada 16. decembris, *Masdar (UK)/Komisija*, C-47/07 P, EU:C:2008:726, 91. punkts, un, 2017. gada 4. aprīlis, Eiropas ombuds/*Staelen*, C-337/15 P, EU:C:2017:256, 38. un 41. punkts).
- 84 Otrkārt, jāatgādina, ka, ņemot vērā rūpības pienākuma raksturu, kas ir nesaraujami saistīts ar robežām, kādās Savienības administrācija rīkojas konkrētā gadījumā, šā pienākuma būtiska pārkāpuma atklāšana var notikt vienīgi visu atbilstošo faktisko un tiesisko apstākļu pārbaudē katrā konkrētā gadījumā, ņemot vērā jomu, apstākļus un kontekstu, kādā rūpības pienākums uzlikts attiecīgajai iestādei, struktūrai, birojam vai aģentūrai, kā arī konkrētos apstākļus, kas ļauj pierādīt tā pārkāpumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 4. aprīlis, Eiropas ombuds/*Staelen*, C-337/15 P, EU:C:2017:256, 40. un 41. punkts).
- 85 Kā atgādināts šī sprieduma 70. punktā, prasītāja apgalvo, ka Komisija ir pārkāpusi savu rūpības pienākumu, jo tā nav publiski nosodījusi *OLAF* ziņojuma noplūdi un nav pārtraukusi nepatiesas informācijas izplatīšanu, kas notikusi minētās nopludināšanas dēļ, publicējot paziņojumu, kurā apkopota galvenā informācija no 2015. gada 8. maija vēstules.
- 86 Tādēļ ir jāpārbauda, vai rūpības pienākumu var interpretēt tādējādi, ka Komisijai bija juridisks pienākums rīkoties, publiski nosodot noplūdi un pārtraucot tās izraisītu nepatiesas informācijas izplatīšanu, publicējot paziņojumu.
- 87 Jānorāda, ka savos procesuālajos rakstos prasītāja nemin nevienu konkrētu tiesību normu, no kuras izrietētu, ka Komisijai ir juridisks pienākums rīkoties, ieņemot nostāju un publiski nosodot *OLAF* izmeklēšanas ziņojuma noplūdi, tā pārtraucot šādas nopludināšanas izraisītu nepatiesas informācijas izplatīšanu, lai atbildētu uz *OLAF* ziņojuma iesniegšanu. Tomēr rūpības pienākuma

pārkāpums, uz kuru atsaucas prasītāja, ir nesaraucjami saistīts ar Regulu Nr. 883/2013, kas ir juridiskais pamats Komisijas rīcībai, kad tā izdeva 2015. gada 8. maija vēstuli, tāpēc ir jānosaka, vai šāds pienākums izriet no minētās regulas normām.

- 88 No vienas puses, saskaņā ar Regulas Nr. 883/2013 11. panta 3. punktu “pēc ārējas izmeklēšanas sagatavotus ziņojumus un ieteikumus, kā arī citus atbilstīgus saistītus dokumentus nosūta attiecīgo dalībvalstu kompetentajām iestādēm saskaņā ar noteikumiem, kas attiecas uz ārēju izmeklēšanu, un vajadzības gadījumā arī kompetentajiem Komisijas dienestiem”. Jānorāda, ka šajā tiesību normā nav paredzēts Komisijas juridisks pienākums rīkoties. Tādēļ nevar uzskatīt, ka prasītāja būtu pierādījusi, ka rūpības pienākums Komisijai tādējādi radīja juridisku pienākumu rīkoties.
- 89 No otras puses, saskaņā ar Regulas Nr. 883/2013 10. panta 1. punktu “ārējas izmeklēšanas gaitā nodotu vai iegūtu informāciju neatkarīgi no tās veida aizsargā attiecīgi noteikumi”. Saskaņā ar šīs regulas 3. panta 2. punktu, kas atbilstoši minētā panta nosaukumam attiecas uz “ārējo izmeklēšanu”, redakcijā, kura piemērojama lietas faktiem, “[OLAF] saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kuras izklāstītas Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96, var pie uzņēmējiem veikt pārbaudes uz vietas un inspekcijas”. Padomes Regulas (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV 1996, L 292, 2. lpp.), 8. panta 1. punktā ir paredzēts, ka “uz informāciju, ko paziņo vai kā citādi iegūst saskaņā ar šo regulu, attiecas dienesta slepenība [noslēpums]”.
- 90 Turklāt saskaņā ar Regulas Nr. 883/2013 10. panta 3. punktu “attiecīgās iestādes, struktūras, biroji vai aģentūras nodrošina, ka tiek ievērota OLAF veiktās izmeklēšanas konfidencialitāte”. Šajā lietā netiek apstrīdēts, ka Komisija ir attiecīgā iestāde šīs tiesību normas izpratnē.
- 91 No šīm tiesību normām izriet, ka Komisijai OLAF ārējā izmeklēšanā ir konfidencialitātes un dienesta noslēpuma ievērošanas pienākums.
- 92 Taču, neraugoties uz šādu Komisijas pienākumu nodrošināt OLAF izmeklēšanas konfidencialitātes ievērošanu, rūpības pienākums, kas noteikts Komisijai – ja vien tā nav pārkāpusi šo konfidencialitātes pienākumu un tādēļ, ka tai nevar uzlikt atbildību par OLAF ziņojuma noplūdi presē (skat. šī sprieduma 67. punktu) –, nevar uzlikt tādu pienākumu rīkoties, uz kādu prasītāja atsaucas šajā lietā, proti, nosodīt informācijas par šādu izmeklēšanu noplūdi presē un norobežoties no publicētās informācijas.
- 93 Rūpības pienākumam nav tāds tvērums, kādu tam piedēvē prasītāja. Iepriekš minēto konfidencialitātes pienākuma pārkāpumu veido šā ziņojuma noplūde presē, attiecībā uz kuru tomēr nav pierādīts, ka tajā būtu vainojama Komisija, nevis prasītājas Komisijai pārvestā bezdarbība (šajā nozīmē un pēc analogijas skat. spriedumu, 2015. gada 15. janvāris, *Ziegler un Ziegler Relocation*/Komisija, T-539/12 un T-150/13, nav publicēts, EU:T:2015:15, 102. punkts).
- 94 Līdz ar to prasītāja nav pierādījusi, ka Komisijai šajā gadījumā ir bijis pienākums rīkoties.
- 95 Tādēļ saskaņā ar šī sprieduma 79. punktā minēto judikatūru apgalvotā bezdarbība nevar izraisīt Savienības atbildības iestāšanos.

- 96 Katrā ziņā, pieņemot uzskatu, ka šajā lietā Komisijas juridisks pienākums rīkoties izriet no rūpības pienākuma, būtu jāpārbauda, vai Komisija ir acīmredzami un būtiski pārkāpusi robežas, kas šajā gadījumā ir tās novērtējuma brīvībai.
- 97 Jānorāda, ka šāda hipotēze liktu interpretēt rūpības pienākumu tādējādi, ka konfidencialā dokumenta noplūdes gadījumā, ja nav pierādīts, ka tas noticis attiecīgās iestādes vainas dēļ Direktīvas Nr. 883/2013 izpratnē, šai iestādei būtu pienākums nepalielināt kaitējumu, kas varētu rasties no šī konfidencialitātes pārkāpuma.
- 98 Kā atgādināts šī sprieduma 77. punktā, tas, vai attiecīgā Savienības iestāde ir acīmredzami un būtiski pārkāpusi savas novērtējuma brīvības robežas, ir jānosaka, it īpaši ņemot vērā normas, uz kuras pietiekami būtisku pārkāpumu atsaucas, skaidrību un precizitāti un interpretācijas vai piemērošanas grūtības, kas var no tās izrietēt.
- 99 Šajā ziņā jānorāda, ka šāds Komisijas pienākums rīkoties, lai nepalielinātu kaitējumu, ko radījis konfidencialitātes pārkāpums, kurā to nevar vainot, neizriet no Regulas Nr. 883/2013 10. panta un to nevar arī netieši secināt no tā satura. Paredzot, ka attiecīgās iestādes nodrošina *OLAF* izmeklēšanas konfidencialitātes ievērošanu, šī panta 3. punktā ir noteikts šo iestāžu pienākums garantēt, ka *OLAF* izmeklēšanas saturs paliek konfidenciali. Turpretim, ja šī konfidencialitāte nav tikusi ievērota un izpaušanu nav izraisījusi attiecīgā iestāde, tas neuzliek šīm iestādēm pienākumus nosodīt noplūdi, pārtraukt minētās informācijas izplatīšanu vai labot to informācijas daļu, kas ir kļūdaina.
- 100 Nevar uzskatīt, ka šādi pienākumi izrietētu no pienākuma nodrošināt *OLAF* izmeklēšanas konfidencialitātes ievērošanu Regulas Nr. 883/2013 10. panta 3. punkta izpratnē. Pirmām kārtām, ja minētā konfidencialitāte ir pārkāpta, tad Komisijas pienākums nodrošināt tās ievērošanu ir zaudējis priekšmetu. Otrām kārtām, jānorāda, ka, pirmkārt, iespējamā nepieciešamība nosodīt noplūdi pārsniedz pienākumu vienīgi nodrošināt konfidencialitātes ievērošanu, otrkārt, šādā gadījumā Komisijai nav iespējas izbeigt *OLAF* ziņojuma izplatīšanu, kura izriet no minētās noplūdes presē, un, treškārt, ja pieņemtu, ka daļa izplatītās informācijas ir kļūdaina, tās labošana nevar atjaunot šīs informācijas konfidencialo raksturu, kas ir neatgriezeniski zudis.
- 101 Tādējādi, pat ja pieņemtu, ka šajā gadījumā Komisijai ir juridisks pienākums rīkoties, nevar uzskatīt, ka prasītājas apgalvotais rūpības pienākuma pārkāpums ir pietiekami būtisks tādas tiesību normas pārkāpums, ar ko piešķir tiesības privātpersonām.
- 102 Tātad ir jāuzskata, ka ceturrtā prettiesiskā rīcība nav būtiska, ciktāl ir runa par Komisijas pienākuma ņemt vērā civildienesta darbinieku intereses un rūpības pienākumu apgalvoto pārkāpumu.
- 103 Līdz ar to jāuzskata, ka pirmais nosacījums, lai iestātos Savienības atbildība, nav izpildīts.
- 104 Ņemot vērā visus iepriekš minētos elementus, prasība ir jānoraida.

[..]

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (septītā palāta)

nospriēž:

- 1) Izņemt no lietas materiāliem dokumentu, ko *International Management Group (IMG)* iesniegusi kā prasības pieteikuma A.21 pielikumu.
- 2) Prasību noraidīt.
- 3) *IMG* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

da Silva Passos

Truchot

Sampol Pucurull

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2023. gada 28. jūnijā.

[Paraksti]